

Анна Хобта

ФІЛОСОФІЯ ПРИЗНАЧЕННЯ В ЕПОХУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ

Питання призначення та сенсу людського буття завжди було і буде актуальним. Самоідентифікація є невід'ємною частиною буття кожної особистості. Це питання рано чи пізно ставить собі кожна людина, намагаючись зрозуміти власне місце у світі. Зараз людство в змозі впливати на природу, суспільство та думки кожної людини за допомогою соціальних мереж.

Метою роботи є спроба окреслити місце «задоволення від життя» – як провідної мети буття сучасної людини у контексті нової ієрархії цінностей, спровокованої передусім соціальними мережами.

Матеріали та методи. Аксиологічний аналіз людини сучасності був здійснений за допомогою гуманістичного підходу, принципів конс'юмеризму та дискурсивності. Використані матеріали робіт та інтерв'ю, тези філософії трансгуманізму.

Людина сучасності знаходиться на перехідній стадії до «народження» постлюдини. На даному етапі суспільство розвивається та співіснує поруч з віртуальним світом – соціальними мережами, де кожен може здаватися тим, ким він не є насправді, де можна ідентифікувати себе з вигаданим образом. Сформувалася нова ієрархія цінностей, де панівну позицію займає задоволення. Культ гедонізму став новою філософією. Зараз людина намагається отримати від життя якомога більше, більше нового, цікавого, приємного. Чим більше, тим краще – життя стає швидшим, кожен прагне насолоджуватися і показувати це оточуючим (зазвичай, за допомогою соціальних мереж).

У кожному історичному епоху перед суспільством постають певні завдання, вирішення яких безпосередньо впливає на розуміння людиною сенсу свого життя. Оскільки змінювалися матеріальні умови життя людей, їх соціальні та культурні запити, остільки змінювалися і уявлення людей про сенс життя. У 21 сторіччі трансгуманізм перемагає гуманізм та «вищі цінності», що були ним сформовані.

Більшість сучасних технологій мають мету приносити людству задоволення, позбавляти страждань та зайвої роботи. Віртуальний світ розширюється і претендує на повноцінне існування поруч з реальним. Не так давно були винайдені гаджети, за допомогою яких можна поринути у іншу реальність і залишитися там на багато годин, забувши про проблеми реальності. За допомогою окулярів віртуальної реальності людина може взагалі змінити відчуття свого місцезнаходження.

Свобода задоволень стоїть в авангарді всіх досяжних свобод постлюдини. Одним з головних завдань трансгуманізму, що формулюються на численних міжнародних форумах Асоціації трансгуманістів і закріплені в офіційних її деклараціях, є "збільшення рівня щастя людини", в тому числі шляхом боротьби проти страждань. Серед рекомендованих засобів досягнення задоволення – анксіолітики (засоби проти страху і тривожності), анальгетики (засоби проти болю), ентактогени і антидепресанти (засоби короточасного придушення негативних почуттів), а також очікувані вченим світом технології, на які буде покладено завдання збільшення задоволення людини. Серед таких: системи телеприсутності, інтерфейси "мозок-комп'ютер", нейропротезування і моделювання мозку, перенесення "Я" людини на синтетичний субстрат – штучне тіло (тіло-аватар) тощо [2].

Н. Бостром, шведський філософ, виходячи з гіпотези, що людство живе в симульованому всередині комп'ютера світі, констатує абсолютну відсутність у нього шансів на порятунок. Безупинно зростає кількість прогресивних технологій, а їхня доступність і вартість падає. Це відкриває перспективу перетворення всієї Землі в комп'ютроніум, штучний інтелект, який саморозвивається і дасть можливість симулювати одночасно безліч віртуальних цивілізацій, подібних до нашої. На думку Н. Бострома, не можна сказати точно, що комп'ютроніум неможливий в принципі, оскільки людям властиво бачити сни, які не відрізняються від реальності (тобто є якісною симуляцією), а значить, за допомогою генетичних маніпуляцій можна виростити супермозок, який би бачив сни безперервно [1].

Якщо розглянути погляди філософів минулих сторіч, варто відмітити, що поява поняття «задоволення життя» пов'язана з ім'ям Епікура. Філософ вважав, що людина народжена для щастя і насолоди, але він розглядав задоволення не у чуттєвому сенсі, а як свободу від фізичних і моральних мук. Проте, для усвідомлення справедливості та значимості висновку філософа потрібен життєвий досвід чи мудрість, або й те, й інше. Більшості ж людей для відчуття задоволення життям необхідно значно більше: досягнення бажаних цілей, самоздійснення, реалізація життєвих цінностей і сенсу, навіть просто задоволення багатьох потреб: духовних і матеріальних, наявних, майбутніх і віртуальних, число яких по мірі їх задоволення збільшується [4].

Задоволення життям – поняття в значній мірі суб'єктивне. Але під натиском суспільної думки і нових трендів у соціальних мережах сучасна людина потрапляє під цей вплив, починає приймати чужі цінності за свої власні. Ми намагаємося довести іншим, що ми щасливі, і

набагато більше часу витрачаємо на побудову «картинки», яку транслюватимемо у «Фейсбуці» або на інших платформах.

Еволюція гуманізму призвела до панування принципу: головне – не втручатися в справи інших, не залежно від того, в які взаємини вступають ці інші, які союзи і сім'ї вони створюють, який спосіб життя ведуть, які їхні сексуальні, релігійні та політичні інтереси. Кожна людина "має право" практично на все за умови, що це не буде суперечити інтересам інших людей. І оскільки головний інтерес – це отримання задоволення і збільшення його кількості, то кожен має на це право. При цьому він "не має права" судити і засуджувати кого-небудь за якість цих задовольень, адже все суб'єктивно. Нема "вищих" і "нижчих" цінностей – секс і театр однаково значущі і прекрасні. Саме на цьому побудована сучасна мораль прав людини [3].

Можливо, у культі гедонізму є свої дагомі переваги. Кожна особистість концентрується на своїх власних інтересах, а не кладе своє життя на досягнення непотрібних цілей. Людство стало більше цікавитися психологією, звертатися до спеціалістів. Сучасна людина намагається пізнати себе, свої бажання.

Ми балансуємо на грані між реальністю та віртуальним світом. Важливо виявляти лише власні цінності та наслідувати індивідуальні принципи.

Висновки. У 21 сторіччі людство стрімко змінюється, формуються нові цінності та погляди на призначення кожної особистості. Задоволення стало новою філософією і сенсом життя для сучасної молоді, яка зростала поруч з новими технологіями.

Список використаної літератури:

1. Бостром Н. Стоит ли бояться отключения Матрицы? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://pub.wikireading.ru/55161>.
2. Горячковская А. Н. Философия трансгуманизма: о суррогатах бытия, похищении идентичности и эвтаназии человечества. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Теорія культури і 770 філософія науки. №1092(2014): Випуск 50. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://periodicals.karazin.ua/thcphs/issue/view/209>
3. Мелякова Ю.В. До питання про цінності: трансгуманізм чи не-гуманізм, 2020 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/18274/3/Meliakova.%d0%a2.%202020-3.pdf>
4. Чуйко Г.В. Сенс життя у контексті відчуття задоволеності життям. Психологічний часопис Національної академії педагогічних наук Інституту психології імені Г.С. Костюка. № 1(11) 2018

[Электронный ресурс] – Режим доступа:
<file:///C:/Users/%D0%90%D0%BD%D0%BD%D0%B0/Downloads/194-Article%20Text-248-1-10-20180208.pdf>.